

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΕΝΩΠΙΟΝ: Σ. Νεοφύτου, Δ.

Αρ. Αίτησης: 257/20

Μεταξύ:

Χ.Π

Αιτήτρια

και

Κ.Κ

Καθ' ου η αίτηση

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 29 Μαρτίου 2022

ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ:

Για την Αιτήτρια: Μ. Βιολάρης

Για τον Καθ' ου η αίτηση: Μ. Θρασυβούλου (κα) για Μιχάλης Βορκάς και Συνεργάτες ΔΕΠΕ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Με εναρκτήριο αίτηση ημερομηνίας 31.07.20, η αιτήτρια ζητά την έκδοση διατάγματος με το οποίο να διατάσσεται καθ' ου η αίτηση να της καταβάλλει το ποσό των €1.200 μηνιαίως, ως συνεισφορά του για την διατροφή και συντήρηση των ανήλικων τέκνων των διαδίκων Δ. και Α. Το αίτημα της αιτήτριας για την έκδοση διατάγματος για το ποσό των €1.000 μηνιαίως για συντήρηση και διατροφή της ίδιας τελικώς δεν προωθήθηκε.

Η δικογραφία της αίτησης ολοκληρώθηκε με την καταχώριση Υπεράσπισης εκ μέρους του καθ' ου η αίτηση.

Η ακρόαση της εναρκτήριας αίτησης, έγινε με την καταχώριση έγγραφης μαρτυρίας στην βάση της Δ.30 των Περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών ως αυτή έχει τροποποιηθεί. Οι διάδικοι κατέθεσαν την μαρτυρία τους υπό μορφή ενόρκων δηλώσεων,

επί των οποίων αμφότεροι επισύναψαν τα αναγκαία κατά την κρίση τους τεκμήρια προς απόδειξη των ισχυρισμών τους. Ουδείς εκ των διαδίκων αντεξετάστηκε.

Η ακρόαση της υπόθεσης ολοκληρώθηκε με τις γραπτές αγορεύσεις των συνηγόρων των διαδίκων.

Σημειώνω ότι όταν δόθηκαν οδηγίες από το Δικαστήριο για την καταχώριση της μαρτυρίας των μερών, η πλευρά του καθ' ου η αίτηση δεν συμμορφώθηκε και κατά την ημέρα που η υπόθεση ήταν ορισμένη για Ακρόαση, δηλαδή στις 02.11.21, ζήτησε όπως του δοθεί παράταση χρόνου για να το πράξει, αίτημα το οποίο εγκρίθηκε χωρίς ένσταση της άλλης πλευράς και η υπόθεση ορίστηκε εκ νέου για Ακρόαση στις 11.02.2022 με γραπτές αγορεύσεις. Ο καθ' ου η αίτηση τελικώς καταχώρισε την μαρτυρία του εκπρόθεσμα και χωρίς να παραταθεί εκ νέου ο χρόνος καταχώρισης με οποιοδήποτε τρόπο.

Στην αγόρευση του ο ευπαίδευτος συνήγορος της αιτήτριας εγείρει για πρώτη φορά το θέμα της εκπρόθεσμης καταχώρισης της μαρτυρίας του καθ' ου η αίτηση και υποστηρίζει ότι συνεπεία της μη συμμόρφωσης του με τα χρονοδιαγράμματα που έθεσε το Δικαστήριο, η μαρτυρία του θα πρέπει να αγνοηθεί και συνεπώς η υπεράσπιση του παραμένει μετέωρη αφού δεν υποστηρίζεται από νομίμως καταχωρηθείσα μαρτυρία.

Υποστηρίζει ότι η συμπεριφορά του καθ' ου η αίτηση είχε ως αποτέλεσμα την παραβίαση των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων της αιτήτριας σε δίκαιη δίκη, αφού της αποστέρησε το δικαίωμα να αιτηθεί και να αμφισβητήσει τη μαρτυρία του καθ' ου η αίτηση και να την θέσει μεταξύ άλλων στη βάση της αντεξέτασης.

Όπως προκύπτει από το φάκελο και τα πρακτικά της υπόθεσης, στις 11.02.22 ημερομηνία κατά την οποία η υπόθεση ήταν ορισμένη για Ακρόαση με γραπτές αγορεύσεις, ο συνήγορος της αιτήτριας εμφανίστηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, παρά το ότι είχαν δοθεί οδηγίες όπως οι αγορεύσεις αποσταλούν ηλεκτρονικώς και ζήτησε όπως σημειωθεί η εμφάνισή του. Περίορισε το αίτημα του στην έκδοση διατάγματος διατροφής μόνο για τα ανήλικα τέκνα των διαδίκων και ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι οι αγορεύσεις που θα απέστειλε ηλεκτρονικώς θα περιορίζονταν σε αυτό. Δήλωσε επίσης ότι θα έστελνε σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα με όλα τα πιο πάνω για να λάβει γνώση και η άλλη πλευρά

Με βάση τα πιο πάνω γεγονότα, το Δικαστήριο κρίνει ότι όντως υπάρχει θέμα εκπρόθεσμης καταχώρισης της μαρτυρίας του καθ' ου η αίτηση, το οποίο συνιστά παρατυπία. Για τους λόγους όμως που εξηγώ στη συνέχεια, κρίνω ορθό όπως εκδοθεί διάταγμα απαλλαγής θεραπεύοντας την παρατυπία δυνάμει της Δ.64 Κ.1 των Διαδικαστικών Κανονισμών

Πολιτικής Δικονομίας και των αρχών της νομολογίας (βλέπε υπόθεση **Wunderlich κ.α ν. Παναγιώτου (1999) 1 ΑΑΔ 366**).

Αναφέρω αρχικά ότι δεν διαπιστώνεται από την εκπρόθεσμη καταχώριση της μαρτυρίας του καθ' ου η αίτηση να έχει προκληθεί οποιαδήποτε ζημιά στην πλευρά της αιτήτριας και εν πάση περιπτώσει, η αιτήτρια δεν έχει επικαλεστεί οποιαδήποτε ζημιά και δεν ήγειρε το θέμα την εκπρόθεσμης καταχώρισης κατά την ημέρα που η υπόθεση ήταν ορισμένη για Ακρόαση, δίδοντας την εντύπωση ότι δεν θέτει τέτοιο ζήτημα προκειμένου να επιφορτιστεί η άλλη πλευρά με την υποχρέωση ή το καθήκον να το αντιμετωπίσει ή να προβεί σε διάβημα διόρθωσης. Η αιτήτρια θίγει το θέμα για πρώτη φορά με τις αγορεύσεις της και με αυτή της τη στάση κρίνεται ότι υπέδειξε ανοχή στην παρατυπία (βλέπε **Τ. Πεγειώτης ν. Χρ. Κωμοδρόμου (2003) 1 ΑΑΔ 1601**).

Ως προς το εάν έχει παραβιαστεί το δικαίωμα της αιτήτριας σε δίκαιη δίκη εφόσον με την καθυστέρηση στην καταχώριση της μαρτυρίας του καθ' ου η αίτηση δεν υπήρχε το απαιτούμενο χρονικό περιθώριο μέχρι την ημερομηνία της δίκης, ώστε να μπορούσε να προωθήσει αίτηση για αντεξέταση του καθ' ου η αίτηση, παραπέμπω στα όσα έχουν αναφερθεί στην πρόσφατη απόφαση του Δευτεροβάθμιου Οικογενειακού Δικαστηρίου **xxx Ρουσούνιδης ν. Xxx Παναγή Ρουσούνιδου, Έφεση Αρ. 25/2019**, όπου αποφασίστηκε ότι στην απουσία οιαδήποτε αιτήματος ή δικονομικού διαβήματος εκ μέρους του Εφεσείοντα για να ζητήσει από το πρωτόδικο Δικαστήριο την αντεξέταση του καθ' ου η αίτηση, δεν μπορεί εκ των υστέρων να παραπνεύεται ότι στερήθηκε του δικαιώματός του να το πράξει.

«Είναι αυτονόητο πως αίτηση για αντεξέταση της Εφεσίβλητης δεν θα μπορούσε να είχε υποβληθεί προτού αυτή καταχωρήσει τη γραπτή της μαρτυρία στο Δικαστήριο. Τυχόν τέτοια αίτηση θα έπρεπε να καταχωριστεί «τουλάχιστον ένα μήνα πριν» την ημερομηνία της ακρόασης. Η ημερομηνία της ακρόασης ήταν η 14.6.2019 και επομένως τέτοια αίτηση θα έπρεπε να είχε καταχωριστεί το αργότερο στις 13.5.2019. Αυτό ήταν αντικειμενικά αδύνατο, αφού η γραπτή μαρτυρία της Εφεσίβλητης κατατέθηκε στο Δικαστήριο μόλις την 20.5.2019. Με τις οδηγίες που έδωσε το πρωτόδικο Δικαστήριο για την καταχώριση των γραπτών μαρτυριών δεν υπήρχε χρονικό περιθώριο τουλάχιστον ενός μηνός μέχρι την ημερομηνία της δίκης, ώστε να μπορούσε ο Εφεσείων να προωθήσει αίτηση για αντεξέταση της Εφεσίβλητης.

Οι σχετικές οδηγίες είχαν δοθεί την 17.5.2019, όταν το πρωτόδικο Δικαστήριο επιλήφθηκε αίτησης της Εφεσίβλητης για αναβολή της ακρόασης που ήταν ορισμένη για την 22.5.2019. Οι διάδικοι δεν είχαν καταχωρήσει τη μαρτυρία τους γραπτώς, όπως από προηγουμένως είχαν διαταχτεί. Ο Εφεσείων δεν είχε ένσταση να ακυρωθεί η δικάσιμος. Δόθηκαν λοιπόν νέες οδηγίες όπως η μαρτυρία

της Εφεσίβλητης καταχωρηθεί μέχρι την 20.5.2019 το μεσημέρι και η μαρτυρία του Εφεσείου μέχρι την 10.6.2019 και όπως οι αγορεύσεις αμφοτέρων των διαδίκων καταχωρηθούν μέχρι την 12.6.2019. Η υπόθεση ορίστηκε για διευκρινίσεις στις 14.6.2019.

Είναι πρόδηλο ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο αγωνιούσε για την εκδίκαση της υπόθεσης το ταχύτερο δυνατό και ήταν στη διακριτική του ευχέρεια να την ορίσει για εκδίκαση σε σύντομο χρόνο (Δ.57, Θ.2 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας). Ανάλογα θα μπορούσε να ενεργήσει ώστε να εξυπηρετηθούν τα δικονομικά δικαιώματα των διαδίκων στη διαδικασία, εφόσον αυτό ζητείτο. Είτε κατά το χρόνο που δόθηκαν οι οδηγίες, προληπτικά, είτε κατά την ημερομηνία της δίκης. Κάτι τέτοιο δεν ζητήθηκε, όπως αποκαλύπτεται από τα πρακτικά της πρωτόδικης διαδικασίας. Ο Εφεσείων δεν ζήτησε ούτε σύντμηση του χρόνου για την καταχώρηση αίτησης για αντεξέταση, αλλά ούτε και κατά τη δικάσιμο ζήτησε άδεια για να αντεξετάσει την Εφεσίβλητη. Ούτε και εκκρεμούσε αίτημα στο φάκελο για την αντεξέταση της όπως επικαλείται, καταλογίζοντας στο πρωτόδικο Δικαστήριο παράλειψη να το εξετάσει.

.....

Στο λόγο έφεσης του αναφέρεται σε ορισμό για ακρόαση και μόνο στην αγόρευση του δικηγόρου του επιχειρηματολογεί ότι ο ορισμός για διευκρινίσεις επηρέασε τα δικαιώματα του. Δεν έχει δίκαιο. Κατά τη δικάσιμο, στις 14.6.2019, το πρωτόδικο Δικαστήριο διατηρούσε την ευχέρεια να επιτρέψει αντεξέταση της Εφεσίβλητης.

Ο Εφεσείων δεν είχε ποτέ ζητήσει την αντεξέταση της Εφεσίβλητης και δεν μπορεί εκ των υστέρων να παραπονείται ότι στερήθηκε του δικαιώματος του να το πράξει. Επομένως, ο λόγος έφεσης 1 κρίνεται ανεδαφικός και απορρίπτεται.»

Στη βάση όλων των πιο πάνω δεν διαπιστώνεται να συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος γιατί να μην ασκηθεί η διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου έτσι που να θεωρείται εμπρόθεσμη η μαρτυρία του καθ' ου η αίτηση. Κρίνω ότι η παρούσα είναι κατάλληλη περίπτωση για θεραπεία της παρατηρηθείσας παρατυπίας και συνακόλουθα εκδίδεται διάταγμα με το οποίο αίρεται η παρατυπία του εκπρόθεσμου.

Προτού προχωρήσω με την παράθεση της μαρτυρίας των διαδίκων, υποδεικνύω ότι η εκατέρωθεν μαρτυρία θα αξιολογηθεί λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους που θέτουν τα άρθρα 33 (1) και 37 του Περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου, Ν. 216/90, επί των οποίων καθορίζεται η συνεισφορά των υπόχρεων γονέων στην διατροφή των ανηλίκων τέκνων τους. Οι παράμετροι αυτοί είναι από την μία οι ανάγκες του δικαιούχου και από την άλλη οι δυνάμεις των υπόχρεων γονέων.

Έτσι, οι ισχυρισμοί των διαδίκων που σχετίζονται με την υπαιτιότητα και τους λόγους κατάρρευσης του γάμου τους δεν θα ληφθούν υπόψη, ως άσχετοι με τα επίδικα θέματα, χωρίς βεβαίως να σημαίνει ότι αυτοί αγνοούνται.

Περαιτέρω, επισημαίνω ότι βάσει της πάγιας νομολογίας του Ανώτατου Δικαστηρίου, τα επίδικα θέματα περιορίζονται αυστηρά από την δικογραφία. Η μαρτυρία που κάθε διάδικος θα παρουσιάσει στο Δικαστήριο πρέπει να είναι εντός των πλαισίων που καθορίζονται από αυτά. Η αναγκαιότητα αυστηρού καθορισμού των επίδικων θεμάτων αντανακλάται και στο δικαίωμα ενός διαδίκου να γνωρίζει τι έχει να αντιμετωπίσει ενώπιον του Δικαστηρίου. Στην Αντώνης **Σαλαχώρη v. Αργυρούλα Παναγιώτου, Πολ. Έφεση 257/2010** λέχθηκε ότι :

«Η αναγκαιότητα να παραμείνει η δίκη μέσα στην πορεία που προδιαγράφουν τα δικόγραφα, έχει απασχολήσει επανειλημμένα το Ανώτατο Δικαστήριο σε σειρά αποφάσεων με ξεκαθαρισμένο πλέον το νομολογιακό πλαίσιο (Γεωργική Εταιρεία ΠΛΑΤΩΝΙΑ ΛΤΔ v. Mohammad Al Sharif (2012) 1 Α.Α.Δ. 28 και Eurogal Surveys Ltd v. D. Trade International Ltd, Πολιτική Έφεση Αρ. 348/2009, 17.10.2014). Ο ενάγων, ή, ο εναγόμενος αντιστοίχως, πρέπει να εγείρει με το δικόγραφο του όλα εκείνα τα θέματα που καθιστούν την αξίωση ή την ανταξίωση αστήρικτη, Δ.19 θ. 13. Παρέκκλιση από την αρχική δικογραφημένη αιτία αγωγής επενεργεί προς ανατροπή της αρχικής αιτίας και των θέσεων που προβάλλει ο ενάγων (Alikhani v. Προδρόμου κ.α. (2012) 1 Α.Α.Δ. 657 και Eurogal Surveys Ltd (ανωτέρω). Προκύπτει συναφώς, ότι παρά το ότι ο εφεσείων δεν ακολούθησε εξ υπαρχής ευθυγραμμισμένη με τη νομολογία δικογράφηση των θέσεων του, εφόσον η απάντηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υποκατάστατο μιας ορθής και εξ αρχής δικογραφημένης απαίτησης (Eurogal Surveys Ltd (ανωτέρω)), το Δικαστήριο δεν τήρησε αυστηρά την ορθή πορεία και αποκλίνοντας από τα θέσμιμα, επέτρεψε να δοθεί μαρτυρία στη βάση της απάντησης.»

Κατά ακολουθία των πιο πάνω, οι ισχυρισμοί του καθ' ου η αίτηση ότι η αιτήτρια εργάζεται στο ΡΙΚ και ότι λαμβάνει επιδόματα δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, ως μη δικογραφημένοι ισχυρισμοί.

Μέσα από την δικογραφία αλλά και την σχετική με αυτήν μαρτυρία που έχει τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου, προκύπτουν ως παραδεκτά και εν πάση περιπτώσει μη αμφισβητούμενα τα πιο κάτω γεγονότα:

- Οι διάδικοι τέλεσαν Πολιτικό γάμο στις 29 Μαΐου 2013 στο Δημαρχείο Λατσιών.
- Από τον γάμο τους οι διάδικοι απέκτησαν δύο θυγατέρες, τη Δ., η οποία γεννήθηκε στις 10.06.2013 και την Α., η οποία γεννήθηκε στις 19.09.19.

- Από τη διάσταση στις σχέσεις των διαδίκων, η αιτήτρια διαμένει μαζί με τα ανήλικα στην πατρική της οικία, ενώ ο καθ' ου η αίτηση εξακολουθεί να διαμένει στην οικία που αποτέλεσε το συζυγικό οίκο των διαδίκων.
- Ο καθ' ου η αίτηση καταβάλλει στην αιτήτρια το ποσό των €300 μηνιαίως για τη διατροφή και συντήρηση των ανήλικων τέκνων του.

Τα πιο πάνω παραδεκτά γεγονότα καθίστανται και ευρήματα του Δικαστηρίου.

Νομική Πτυχή

Σύμφωνα με το άρθρο 33(1) του Περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου του 1990 (Νόμος 216/90) οι γονείς έχουν υποχρέωση να διατρέφουν το ανήλικο τέκνο τους από κοινού ο καθένας ανάλογα με τις δυνάμεις του. Καθιερώνεται έτσι η αρχή της υποχρέωσης και των δύο γονέων για την από κοινού διατροφή των ανήλικων τέκνων τους, ανάλογα με τις δυνάμεις τους (**Π. Μαρκουλίδη v. Α. Μαρκουλίδη κ.α (1998) 1 ΑΑΔ 1386**).

Το άρθρο 37 (1) του Νόμου, αναφέρει ότι η διατροφή προσδιορίζεται με βάση τις ανάγκες του δικαιούχου, όπως αυτές προκύπτουν από τις συνθήκες της ζωής του και τις οικονομικές δυνατότητες που υπάρχουν για διατροφή προσώπου, ενώ το άρθρο 37 (2) ορίζει ότι η διατροφή περιλαμβάνει όλα όσα είναι αναγκαία για τη συντήρηση και ευημερία του δικαιούχου και επιπλέον, ανάλογα με την περίπτωση, τα έξοδα για την εν γένει εκπαίδευσή του.

Θα εξετάσω κατ' αρχήν την οικονομική ικανότητα και δυνατότητα των διαδίκων, αντλώντας καθοδήγηση από τη νομολογία του Δευτεροβάθμιου Οικογενειακού Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία στη διαδικασία εξέτασης αιτήσεων για καθορισμό της συνεισφοράς στη διατροφή ανηλίκων, οι γονείς έχουν την ευθύνη να προβαίνουν σε πλήρη και αληθινή αποκάλυψη των οικονομικών τους πόρων και δυνατοτήτων, έτσι ώστε να καθορίζεται ανάλογα και η υποχρέωση τους για καταβολή ενός ποσού.

Στη μαρτυρία της η αιτήτρια ισχυρίζεται ότι πριν από την διάσταση των διαδίκων απασχολείτο στις επιχειρήσεις του καθ' ου η αίτηση και στη Λέσχη Ιπποδρομιών Λευκωσίας με μερική απασχόληση. Και από τις δύο αυτές ασχολίες κέρδιζε περί τα €1.000 μηνιαίως.

Προς απόδειξη των ισχυρισμών της κατέθεσε τα ακόλουθα τεκμήρια:

- **Τεκμήριο 1**, κατάσταση του Τραπεζικού της Λογαριασμού.

- **Τεκμήριο 2**, Τραπεζική εντολή αποστολής χρημάτων για αγορά προϊόντων για λογαριασμό της επιχείρησης του καθ' ου η αίτηση, υπογεγραμμένη από την ίδια.
- **Τεκμήριο 3**, κατάλογος των υπηρεσιών που προσέφεραν οι επιχειρήσεις/κομμωτήριο του καθ' ου η αίτηση τον οποίο ετοίμασε η ίδια και ισχυρίζεται ότι παρουσιάζεται ως το πρόσωπο επικοινωνίας με τους πελάτες.
- **Τεκμήριο 4**, δέσμη αποδείξεων είσπραξης από πελάτες του καθ' ου η αίτηση, όπου η υπογραφή του παραλήπτη στις περισσότερες είναι η δική της (ΧΠ).

Ισχυρίζεται ότι μετά τη διάσταση των διαδίκων και τη δεύτερη εγκυμοσύνη της, αφιερώθηκε στην ανατροφή των ανηλίκων, αφού ο καθ' ου η αίτηση λόγω της άρνησης της να προχωρήσει σε διακοπή της κύησης την έδιωξε από την εργασία της. Αναφέρει ότι δεν είχε καμία βοήθεια στην ανατροφή των παιδιών και αυτός είναι ο λόγος που δεν προχώρησε σε εξεύρεση εργασίας. Έτσι, τα εισοδήματα της περιορίζονται στα διάφορα βοηθήματα που λαμβάνει από το Κράτος. Κατέθεσε ως **τεκμήριο 5**, βεβαίωση από το Υπουργείο Κοινωνικής Ευημερίας και ως **τεκμήριο 6**, βεβαίωση από τον Ερυθρό Σταυρό για τη λήψη κουπονιών. Κατέθεσε επίσης ως **τεκμήριο 7**, το τελευταίο κουπόνι που έχει στην κατοχή της.

Για τις εισοδηματικές δυνάμεις του καθ' ου η αίτηση, η αιτήτρια ισχυρίζεται ότι είναι ιδιοκτήτης δύο κομμωτηρίων, ένα στη Λακατάμια και ένα στα Λατσιά και ότι είναι ιδιοκτήτης επιχείρησης εισαγωγής και πώλησης ειδών κομμωτηρίου με την Εμπορική Επωνυμία Κ.Α.Κ. FOR ALL UNISEX HAIR DESIGN SALON. Προς τούτο κατέθεσε ως **τεκμήριο 8**, έρευνα από το αρχείο του Εφόρου Εταιρειών. Ισχυρίζεται ότι το τελευταίο διάστημα ο καθ' ου η αίτηση εργοδοτεί 6 άτομα, τα δε εισοδήματα του ξεπερνούν το ποσό των €5.000 μηνιαίως, γεγονός που περηφανευόταν ο ίδιος κατά την διάρκεια της συμβίωσης τους. Τέλος, ισχυρίζεται ότι τα ποσά που δηλώνει ο καθ' ου η αίτηση στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις είναι ψευδή και προς τούτο κατέθεσε ως **τεκμήριο 9**, αδήλωτες υπηρεσίες που ο καθ' ου η αίτηση προσέφερε στις Φυλακές και ως **τεκμήριο 10**, αποδείξεις είσπραξης διαφόρων ποσών χωρίς χρέωση Φ.Π.Α.

Αποτελεί επίσης ισχυρισμό της ότι ο καθ' ου η αίτηση είναι ιδιοκτήτης δύο διαμερισμάτων, κατά συνέπεια δεν έχει έξοδα ενοικίου, ούτε δανειστικές υποχρεώσεις.

Ο καθ' ου η αίτηση στη μαρτυρία του υποδεικνύει αρχικά ότι η αιτήτρια είναι ικανή προς εργασία, εφόσον μέχρι τον Μάρτιο του 2016 εργαζόταν στη Λέσχη Ιπποδρομιών.

Απορρίπτει ως αναληθείς τους ισχυρισμούς της αιτήτριας ότι απασχολείτο στις επιχειρήσεις του και ισχυρίζεται ότι περί το 2015 η αιτήτρια εξέφρασε την επιθυμία να πωλεί σε δικούς

της γνωστούς και φίλους προϊόντα τα οποία έκανε εισαγωγή ο ίδιος από την Ελλάδα, χωρίς όμως να του δίνει λογαριασμό για τις πωλήσεις. Στην ουσία η αιτήτρια έπαιρνε κάποια προϊόντα από την αποθήκη του, τα μεταπωλούσε και εισέπραττε η ίδια τα χρήματα τα οποία ξόδευε σε ακριβές τσάντες και παπούτσια.

Παραδέχεται ότι είναι κομμωτής και ιδιοκτήτης κομμωτηρίου με την εμπορική επωνυμία Κ.Α.Κ. FOR ALL UNISEX HAIR, ισχυρίζεται όμως ότι τα εισοδήματα του έχουν μειωθεί μετά την πανδημία, γεγονός που φαίνεται και από τις φορολογικές του δηλώσεις για τα έτη 2019 και 2020 (**τεκμήριο 4 και 5**). Ισχυρίζεται ότι το 2020 τα εισοδήματα του ήταν της τάξεως των €1.000 μηνιαίως και το 2021 της τάξεως των €800 μηνιαίως. Κατέθεσε ως **τεκμήριο 6**, αντίγραφο της επιστολής από τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις για το ποσό που κατέβαλε με βάση το εισόδημα του.

Αποτελεί θέση του ότι το 2020-2021 έχει μειωθεί δραματικά ο κύκλος εργασιών του λόγω των περιοριστικών μέτρων που λήφθηκαν κατά της πανδημίας όπου παρέμεινε κλειστή η επιχείρηση του για 4 μήνες, ενώ κλειστή παρέμεινε και τον μήνα Αύγουστο λόγω θερινών διακοπών.

Ισχυρίζεται ότι διατηρεί δύο κομμωτήρια στα οποία εργοδοτεί τρεις υπαλλήλους. Οι δύο εξ' αυτών λαμβάνουν ετήσια εισοδήματα ύψους €14.400, ενώ η τρίτη εργοδοτούμενη, η οποία απουσιάζει με άδεια τοκετού, όταν επιστρέψει το Μάρτιο του 2022 θα συνεχίσει με μερική απασχόληση. Κατέθεσε ως **τεκμήριο 7**, κατάσταση αποδοχών των υπαλλήλων του.

Δηλώνει ότι το κομμωτήριο στα Λατσιαύ υπολειτουργεί, δεν του προσφέρει εισόδημα παρά μόνο χρέη και ότι πολύ σύντομα σκοπεύει να το κλείσει.

Αρνείται ότι παραλείπει να δηλώσει όλα τα εισοδήματα του και προς τούτο κατέθεσε ως **τεκμήρια 8, 9 και 10**, 3 τιμολόγια για υπηρεσίες που προσέφερε στις φυλακές και τη Δήλωση Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, όπου προκύπτει κατά τα λεγόμενα του ότι η συγκεκριμένη εργασία έχει δηλωθεί.

Κατέθεσε επίσης ως **τεκμήρια 11 και 12**, την απόδειξη πληρωμής Φ.Π.Α για τα έτη 2019 και 2020 και ως **τεκμήριο 13**, τιμολόγια που εξέδωσε και δηλώνει στο Φ.Π.Α, τα οποία φαίνονται και στις Φορολογικές του Δηλώσεις για τα έτη 2019 και 2020. Διευκρινίζει ότι το τεκμήριο 10 που κατέθεσε η αιτήτρια και όσα καταγράφονται σε αυτό είναι δελτίο παραγγελίας και όχι αποδείξεις.

Απορρίπτει τους ισχυρισμούς της αιτήτριας ότι είναι ιδιοκτήτης δύο διαμερισμάτων και ισχυρίζεται ότι δεν έχει οποιαδήποτε περιουσία εγγεγραμμένη επ' ονόματι του. Προς απόδειξη των ισχυρισμών του κατέθεσε ως **τεκμήριο 2**, αντίγραφο έρευνας του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας ημερομηνίας 31.12.2021. Ισχυρίζεται ότι διαμένει σε διαμέρισμα που ενοικιάζει για το οποίο καταβάλλει ενοίκιο ύψους €250 μηνιαίως. Κατέθεσε ως **τεκμήριο 1**, αντίγραφο Συμφωνίας Ενοικίασης.

Αρχίζοντας από τις εισοδηματικές δυνάμεις της αιτήτριας, υποδεικνύω αρχικά ότι από τα όσα η ίδια ισχυρίζεται, ότι δηλαδή εργαζόταν στη Λέσχη Ιπποδρομιών Κύπρου και στις επιχειρήσεις του καθ' ου η αίτηση προκύπτει ότι είναι ικανή προς εργασία. Αναφέρει ότι τα εισοδήματα της πλέον περιορίζονται σε επιδόματα που λαμβάνει από το Κράτος, το ύψος των οποίων δεν αποκαλύπτει. Τα **τεκμήρια 5, 6 και 7** που κατέθεσε προς τούτο δεν είναι αποκαλυπτικά ως προς τα ποσά που λαμβάνει, εφόσον ότι από αυτά προκύπτει είναι μόνο ότι λαμβάνει οικονομική βοήθεια από το Γραφείο Κοινωνικών Υπηρεσιών και ανθρωπιστική βοήθεια από το πρόγραμμα Κοινωνικής Πρόνοιας του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού.

Όπως ανέφερε, ο καθ' ου η αίτηση την απόλυσε από τις επιχειρήσεις του και η γέννηση της Α. απετέλεσε εμπόδιο στο να εξεύρει νέα εργασία λόγω του ότι έπρεπε να αφοσιωθεί στη φροντίδα των ανηλίκων. Στο εξοδολόγιο της ανήλικης Δ. όμως συμπεριλαμβάνεται ένα κονδύλι ως δίδακτρα νηπιαγωγείου, ύψους €280 μηνιαίως, γεγονός που δεικνύει ότι τουλάχιστον τις πρωινές ώρες που η ανήλικη βρίσκεται στο νηπιαγωγείο η αιτήτρια έχει την ευχέρεια να εργαστεί και να κερδίζει τουλάχιστον εισόδημα μερικής απασχόλησης ύψους €800 - €900 μηνιαίως, όπως έπραττε και στο παρελθόν.

Το εάν εργαζόταν ή όχι τελικά στις επιχειρήσεις του καθ' ου η αίτηση, δεν αποτελεί στοιχείο το οποίο θα επηρέαζε την κρίση μου ως προς την ικανότητα της αιτήτριας να εργάζεται, εφόσον ότι πραγματικά έχει σημασία είναι η ικανότητα της προς εργασία, την οποία εν προκειμένω δεν αμφισβητεί.

Στην υπόθεση **Δημητρίου V. Περδίου (2005) 1 Α.Α.Δ.1418** αναφέρθηκαν τα εξής σχετικά:

«Όπως έχει η σχετική Νομοθετική διάταξη (αρ.33(1) Ν.216/1990) η υποχρέωση για διατροφή των ανηλίκων τέκνων μιας οικογένειας ανήκει και στους δύο γονείς, ανάλογα με την οικονομική κατάσταση του καθενός. Έχουν και οι δύο υποχρέωση όπως προβαίνουν σε πλήρη και ειλικρινή αποκάλυψη των πραγματικών τους εισοδημάτων και όχι μόνο των εξόδων τους. Στην υπόθεση Ette v. Ette (1965) 1 All E.R. 341, 346 έχει λεχθεί ότι όταν ο καθ' ου η αίτηση δεν προβαίνει ο ίδιος σε ειλικρινή και πλήρη αποκάλυψη σχετικά με την οικονομική του κατάσταση, τότε το Δικαστήριο μπορεί λαμβάνοντας υπόψη την φύση του επαγγέλματος του και το τι κερδίζουν οι άλλοι στο ίδιο επάγγελμα, να υπολογίσει

ότι ο καθ' ου η αίτηση έχει ψηλότερα, απ' ότι ισχυρίζεται, εισοδήματα. Η αρχή αυτή συνάδει και με τον κανόνα ότι εκεί που κάποιος έχει την αποκλειστική γνώση των γεγονότων, οφείλει να τα αποδείξει. (βλ. *Tararoulouzis v. District Officer* (1962) C.L.R. 91 και *Μαρκουλίδης V. Μαρκουλίδη κ.α* (1998) 1 (Γ) A.A.Δ. 1386,1390) Επομένως, σε υποθέσεις διατροφής των ανηλίκων τέκνων μια οικογένειας, η οικονομική δυνατότητα του καθενός από τους γονείς δεν είναι θέμα που πρέπει να αποδεικνύεται από τον αιτητή ή την αιτήτρια, ανάλογα με την περίπτωση αλλά θέμα αληθινής αποκάλυψης από τους ίδιους τους γονείς, των αντιστοίχων εισοδημάτων τους. Το δε Δικαστήριο προβαίνει σε πλήρη έρευνα αυτών των στοιχείων. Περαιτέρω αναφέρουμε ότι από σχετική νομολογία φαίνεται ότι το Δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη όχι μόνο τα πραγματικά εισοδήματα αλλά και την ικανότητα του καθ' ου η αίτηση να κερδίζει (*his potential earning capacity*) (βλ. *Klucinsky v. Klucinsky* (1953) 1 All E.R. 683 και *McEwan v. McEwan* (1972) 2 All E.R. 708) »

Ομοίως στην **Re H. Ηλία (1997) 1ΑΑΔ 1372** αναφέρονται τα εξής:

«Η διατροφή προσδιορίζεται με βάση τις ανάγκες του ανηλίκου και τις οικονομικές δυνατότητες των γονέων του και όχι με βάση του τι επέλεξαν να διαμορφώσουν ώστε να διατηρούνται σε κατάσταση αδυναμίας που να μην τους επιτρέπει να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους».

Έχοντας τα πιο πάνω ως δεδομένα και ιδιαίτερα ότι το Δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη όχι μόνο τα πραγματικά εισοδήματα αλλά και την ικανότητα ενός ατόμου να κερδίζει και την αδιαμφισβήτητη ικανότητα της αιτήτριας να εργάζεται, αποτελεί εύρημα μου ότι η αιτήτρια δύναται να κερδίζει ένα εισόδημα της τάξεως των €800 - €900 μηνιαίως (έστω €850), ως ένα ελάχιστο ποσό αμοιβής για μερική απασχόληση.

Εξετάζοντας τις οικονομικές δυνάμεις του καθ' ου η αίτηση, παρατηρώ ότι γίνεται προσπάθεια από μέρους του εντέχνως να παρουσιάσει μια παραποιημένη εικόνα των οικονομικών του δυνάμεων και εξηγώ.

Υποστηρίζει ότι είναι ιδιοκτήτης δύο κομμωτηρίων. Από το **τεκμήριο 4** που κατέθεσε προκύπτει ότι το έτος 2019 τα εισοδήματα του ανήλθαν σε €69.459, δηλαδή περίπου €5.788 μηνιαίως.

Διατείνεται ότι το 2020 τα εισοδήματα του μειώθηκαν περίπου στο 1/6, ελάμβανε δηλαδή περί τα €1.000 μηνιαίως, ενώ το 2021 μειώθηκαν ακόμα περισσότερο και ελάμβανε περίπου €800 μηνιαίως.

Αποδίδει τη δραματική αυτή μείωση στην εξάπλωση της πανδημίας του κορονοϊού και στα περιοριστικά μέτρα που λήφθηκαν κατά καιρούς από το Κράτος, εφόσον οι επιχειρήσεις του παρέμειναν κλειστές για 4 μήνες. Παρά τη δεινή του οικονομική κατάσταση όπως την έχει περιγράψει, επιλέγει να αφήσει κλειστές τις επιχειρήσεις του για ακόμα ένα μήνα, λόγω

θερινών διακοπών. Η λογική όμως λέει ότι όταν μία επιχείρηση αντιμετωπίζει τόσο σοβαρά οικονομικά προβλήματα και έχει τόσο μεγάλη μείωση στον κύκλο εργασιών της, δεν κλείνει για ένα ολόκληρο μήνα για διακοπές χωρίς κανένα έσοδο, εκτός και εάν δεν υπάρχει πραγματική οικονομική ανάγκη, ιδιαίτερα εάν αναλογιστεί κανείς ότι κάποια έξοδα συνήθως συνεχίζουν να υφίστανται όπως μισθοί, ενοίκια κτλ.

Παρά το ότι η οικονομική κατάσταση του καθ' ου η αίτηση παρουσιάζεται να χειροτερεύει χρόνο με το χρόνο, εντούτοις συνεχίζει να εργοδοτεί υπαλλήλους με εισοδήματα της τάξεως των δικών του, συνεχίζει δε να διατηρεί σε λειτουργία το ένα εκ των δύο κομμωτηρίων το οποίο με βάση τους δικούς του ισχυρισμούς όχι μόνο δεν του αποφέρει κανένα εισόδημα αλλά αντίθετα μόνο χρέη δημιουργεί.

Πέραν των δύο κομμωτηρίων, ο καθ' ου η αίτηση εισάγει από την Ελλάδα προϊόντα κομμωτικής. Ωστόσο, καμία αναφορά δεν κάνει ως προς τα ποσά που κερδίζει από αυτή την δραστηριότητα.

Οι ισχυρισμοί του ότι κάθε μήνα καταβάλλει το ποσό των €250 μηνιαίως ως ενοίκιο, ότι καταβάλλει €200 για τα λειτουργικά έξοδα της οικίας του, ότι δίνει στην αιτήτρια το ποσό των €300 μηνιαίως και ότι καλύπτει και άλλα έξοδα των παιδιών, όπως το μελετητήριο της ανήλικης Δ, διαψεύδουν όλους τους ισχυρισμούς του για τα πολύ χαμηλά του εισοδήματα. Ένας απλός μαθηματικός υπολογισμός δεικνύει ότι τα ποσά που ισχυρίζεται ότι καταβάλλει υπερκαλύπτουν το κατ' ισχυρισμό μηνιαίο του εισόδημα. Εντούτοις, δηλώνει πρόθυμος να καταβάλλει απευθείας τα δίδακτρα Αγγλικών της Δ, τα έξοδα επιτήρησης της Δ. και τα δίδακτρα του νηπιαγωγείου της Α.

Η αιτήτρια αναφέρει ότι το διαμέρισμα στο οποίο διαμένει ο καθ' ου η αίτηση είναι ιδιοκτησίας της μητέρας του και είναι το πολυτελές διαμέρισμα το οποίο απετέλεσε τον συζυγικό τους οίκο. Ο καθ' ου η αίτηση από την άλλη, κατέθεσε Ενοικιαστήριο Έγγραφο του εν λόγω διαμερίσματος όπου πράγματι φαίνεται ότι ιδιοκτήτης είναι κάποια Δέσποινα Κυριάκου, προφανώς η μητέρα του. Ο καθ' ου η αίτηση στη προσπάθειά του να παρουσιάσει μια εικόνα εντελώς διαφορετική από την πραγματική με έξοδα τα οποία δεν υφίστανται, ισχυρίζεται ότι καταβάλλει ενοίκιο στην μητέρα του, παρουσιάζοντας Ενοικιαστήριο Έγγραφο ημερομηνίας 01.06.2017, με πιστοποίηση υπογραφών ημερομηνίας 17.05.2021, χωρίς ωστόσο να δίδει οιαδήποτε επεξήγηση προς τούτο. Οι ισχυρισμοί της αιτήτριας ότι στο διαμέρισμα φαίνεται η μητέρα του ως ιδιοκτήτρια και ότι αυτό έγινε για φορολογικούς και μόνο σκοπούς παρέμειναν αναντίλεκτοι και με βάση τα πιο πάνω κρίνονται απόλυτα λογικοί.

Οι πιο πάνω θέσεις του καθ' ου η αίτηση αντίκεινται στη λογική και χωρίς καμία αμφιβολία αποτελούν προσπάθεια αλλοίωσης της αλήθειας. Με αυτά τα δεδομένα διερωτάται κανείς πώς ο καθ' ου η αίτηση ως ιδιοκτήτης δύο κομμωτηρίων λαμβάνει εισόδημα ύψους €800 μηνιαίως και συνεχίζει να διατηρεί σε λειτουργία και τα δύο κομμωτήρια, το ένα εκ των οποίων τον επιβαρύνει οικονομικά, ενώ κάλλιστα θα μπορούσε να εργοδοτηθεί κάπου αλλού με πιο ψηλό μισθό. Οι φορολογικές δηλώσεις που κατέθεσε δεν διαφοροποιούν την κρίση μου, εφόσον σε αυτές καταγράφεται ότι ο ίδιος έχει δηλώσει ως εισόδημα. Τα τιμολόγια που κατέθεσε ως **τεκμήριο 8** για να αποδείξει ότι δεν αποκρύπτει εισοδήματα αφορούν το 2019, όπου τα εισοδήματα που δήλωνε άγγιζαν τις €69.500. Εν πάση δε περιπτώσει, η επιλεκτική κατάθεση μεμονωμένων αποδείξεων (βλέπε τεκμήρια 9 και 10) δεν δύναται να δώσει πλήρη εικόνα στο Δικαστήριο για τα πραγματικά εισοδήματα του καθ' ου η αίτηση και την έκταση του κύκλου εργασιών του.

Όπως έχει αναφερθεί στην υπόθεση **Μαρκουλίδης** (βλ. ανωτέρω), οι δυνάμεις του υπόχρεου είναι στοιχείο που στις πλείστες των περιπτώσεων μόνο ο ίδιος γνωρίζει. Αν ο υπόχρεος επιλέξει να μη βοηθήσει το Δικαστήριο στη διακρίβωση των οικονομικών του δυνάμεων, αυτό δεν σημαίνει πως μπορεί η στάση του αυτή να χρησιμοποιηθεί και ως επιχείρημα περί ελλείψεως μαρτυρίας. Το Δικαστήριο οφείλει να ενεργήσει στη βάση των στοιχείων που έχει ενώπιόν του.

Με βάση όλα τα πιο πάνω, αποτελεί εύρημα του Δικαστηρίου ότι ο καθ' ου η αίτηση δεν υπήρξε συνεπής στην υποχρέωση του να αποκαλύψει ειλικρινώς τα εισοδήματα του. Χωρίς να αμφισβητώ ότι η πανδημία και γενικότερα τα μέτρα που έχουν κατά καιρούς ληφθεί για τον περιορισμό της εξάπλωσης της έχουν επηρεάσει τη λειτουργία πολλών επιχειρήσεων, δεν μπορώ να αποδεχτώ ότι οι επιχειρήσεις του καθ' ου η αίτηση έχουν επηρεαστεί σε τόσο μεγάλο βαθμό ώστε τα εισοδήματα του να μειωθούν από €5.788 σε €800 μηνιαίως, τη στιγμή που εξακολουθεί να διατηρεί και τις δύο επιχειρήσεις σε λειτουργία αλλά και τους ίδιους τους ισχυρισμούς του για τα ποσά που ήδη καταβάλλει κάθε μήνα στην αιτήτρια, χωρίς σε αυτά να συμπεριλαμβάνονται τα δικά του έξοδα διαβίωσης. Οι εισοδηματικές δυνάμεις του καθ' ου η αίτηση ακόμα και μείωση του κύκλου εργασιών του της τάξεως του 40%-50%, δεν μπορεί να κατώτερες των €3.000 μηνιαίως.

Κατωτέρω, θα εξετάσω τις ανάγκες των ανήλικων τέκνων των διαδίκων, όπως αυτές προκύπτουν από τις συνθήκες της ζωής τους, λαμβανομένου υπόψη ότι η διατροφή περιλαμβάνει όλα όσα είναι αναγκαία για τη συντήρηση και ευημερία του δικαιούχου και

επιπλέον, ανάλογα με την περίπτωση, τα έξοδα για την εν γένει εκπαίδευση του (βλ. αρ. 37 του Ν.216/90)

Στο σύγγραμμα «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ», στη σελ. 652, ο Απόστολος Σ. Γεωργιάδης αναφέρει αναλυτικά τι περιλαμβάνει η διατροφή του δικαιούχου, απόσπασμα το οποίο παραθέτω αυτούσιο:

«1. Ανάγκες του δικαιούχου

Η διατροφή περιλαμβάνει όλα όσα είναι αναγκαία για τη συντήρηση του δικαιούχου και επιπλέον τα έξοδα για την ανατροφή, καθώς και την επαγγελματική και την εν γένει εκπαίδευση του (πλήρης διατροφή: ΑΚ 1493 εδ. β'). Στο περιεχόμενο της διατροφής περιλαμβάνονται ειδικότερα βιοτικές ανάγκες του δικαιούχου που είτε υφίστανται πραγματικά κατά τον χρόνο συζήτησης της αγωγής είτε μπορούν με βεβαιότητα να προβλεφθούν μελλοντικά. Η διατροφή λοιπόν περιλαμβάνει κάθε αναγκαία βιοτική δαπάνη: τροφή, στέγη, ένδυση, θέρμανση, φωτισμό, λοιπά λειτουργικά έξοδα της οικίας διαμονής, ψυχαγωγία, μόρφωση (π.χ. αγορά βιβλίων), διαπαιδαγώγηση, νοσηλεία και δαπάνες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, παραθέριση, συγκοινωνία και επικοινωνία. Ιδίως περιλαμβάνονται δαπάνες θεωρητικής, επαγγελματικής ή τεχνικής μόρφωσης, ακόμη και μεταπτυχιακής.»

Όπως έχει υποδειχθεί από τη νομολογία του Δευτεροβάθμιου Οικογενειακού Δικαστηρίου, το μέτρο της διατροφής δεν μπορεί να εξευρεθεί με απόλυτους αριθμούς. Η κοινή λογική και η πείρα της ζωής είναι παράγοντες οι οποίοι διαδραματίζουν ρόλο στην καλύτερη αντίληψη των γεγονότων, προς εντοπισμό των πραγματικών αναγκών συγκεκριμένων ατόμων. Οι οικονομικές ανάγκες των παιδιών δεν είναι στατικές. Το Δικαστήριο, εξετάζοντας και καθορίζοντας το εύλογο των κονδυλίων που απαιτούνται για τη διατροφή και συντήρηση του δικαιούχου, δεν είναι υποχρεωμένο να υπεισέρχεται σε λεπτομέρειες που να οδηγούν σε υπολογισμό με σεντ, αλλά θα πρέπει να σταθμίζει τις ανάγκες και να καταλήγει σε συμπεράσματα που θα επαναφέρουν, ή δυνατό, τα ανήλικα παιδιά σε μία πλησιέστερη κατάσταση, όπως θα ήταν εάν οι γονείς τους ζούσαν μαζί. Το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται από την μαρτυρία των διαδίκων και οφείλει να ασχοληθεί με το εύλογο των κονδυλίων που απαιτούνται για την ικανοποίηση των αναγκών των δικαιούχων. Έτσι, κονδύλια που κατ' ισχυρισμό απαιτούνται για τη κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών μπορεί να μην γίνουν αποδεκτά, είτε επειδή δεν έχουν αποδειχθεί, είτε επειδή παρουσιάζονται διογκωμένα. Κάποια δε, μπορεί να κριθούν ως μη αναγκαία, με την έννοια του ότι δεν αφορούν βασικές ανάγκες διατροφής ενός τέκνου (βλ. **Μαρκουλίδης v. Μαρκουλίδης (ανωτέρω)**, **Κορελλίδης v. Κορελλίδη (2012) 1 ΑΑΔ 1975**, **Παναγιώτου v. Σφικτού (2001) 1 ΑΑΔ**

625, Χαραλάμπους v. Χαραλάμπους (2010) 1 (B) ΑΑΔ 951), Α.Ι. Ζαχαρουδιού v. Ι.Α. Ιωάννου (2000) 1 ΑΑΔ 1614).

Η αιτήτρια στο δικόγραφο της εναρκτήριας αίτησης καθορίζει το ύψος των μηνιαίων αναγκών των δύο ανηλίκων στο ποσό των €1.835 μηνιαίως (€625 για την Δ., €660 για την Α. και €550 κοινά έξοδα σίτισης παιδιών). Ο καθ' ου η αίτηση στην υπεράσπιση του αρνείται το ύψος των εξόδων των παιδιών και ισχυρίζεται ότι η αιτήτρια δεν είναι σε θέση να τα γνωρίζει, εφόσον πάντοτε αυτός κάλυπτε αποκλειστικά τα έξοδα της οικογένειας. Σύμφωνα με τους δικογραφημένους του ισχυρισμούς, τα έξοδα και των δύο παιδιών δεν ξεπερνούν τα €600 μηνιαίως.

Η αιτήτρια στη μαρτυρία της κατέθεσε ως **τεκμήριο 11**, κατάσταση των εξόδων της ίδιας και των παιδιών και ανέφερε ότι με βάση αυτήν, τα μηνιαία έξοδα των παιδιών ανέρχονται σε €1.500 μηνιαίως. Ανέφερε επίσης ότι συμβάλλει στα λειτουργικά έξοδα της οικίας των γονέων της στην οποία διαμένει.

Ο καθ' ου η αίτηση στη μαρτυρία του ισχυρίζεται ότι από την ημέρα της διάστασης καταβάλλει ανελλιπώς το ποσό των €300 μηνιαίως και ότι για το έτος 2021 κατέβαλε συνολικά στην αιτήτρια το συνολικό ποσό των €4,500. Προς απόδειξη των ισχυρισμών του κατέθεσε ως **τεκμήριο 14**, αντίγραφα αποδείξεων. Κατέβαλε επίσης στην αιτήτρια ποσά για την κάλυψη φροντιστηρίων της Δ. και προς τούτο κατέθεσε ως **τεκμήριο 15** και **16**, αντίγραφα αποδείξεων από το Φροντιστήριο Φιλομάθεια για τα έτη 2019 και 2020. Δεν εμπιστεύεται την αιτήτρια ότι θα καλύπτει τα έξοδα των παιδιών με το ποσό της διατροφής, και γι' αυτό δηλώνει ότι είναι πρόθυμος να καταβάλλει απευθείας τα ποσά που χρειάζονται οι ανήλικες για τις δραστηριότητες τους και συγκεκριμένα €250 για το νηπιαγωγείο της Α., €50 μηνιαίως για την επιτήρηση της Δ. και €50 μηνιαίως για τα μαθήματα Αγγλικών της Δ.

Προς απάντηση στους ισχυρισμούς του καθ' ου η αίτηση ότι επιθυμεί να καλύπτει ο ίδιος απευθείας κάποια από τα έξοδα των ανηλίκων παρακάμπτοντας την αιτήτρια, παραπέμπω στα όσα αναφέρθηκαν από το Δευτεροβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο στην απόφαση **Δημοσθένους v. Δημοσθένους (Έφεση Αρ. 21/2019)[, 29 Ιουνίου 2020)**:

«Η υποχρέωση αυτή είναι διαρκής. Η πιθανότητα διακοπής της συνεισφοράς του εφεσείοντος ανά πάσα στιγμή και για οποιοδήποτε λόγο δεν τίθεται στη βάση μαρτυρίας προς τούτο. Από τη στιγμή που η εφεσίβλητη διεκδίκησε δικαστική συνεισφορά υπό το φως της απομάκρυνσης του εφεσείοντος από τη συζυγική οικία, παραμένει αυτονόητο ότι είτε συναινετικά, είτε διά αποφάσεως μετά από ακρόαση, ένα διάταγμα μέσω Δικαστηρίου, είναι απαραίτητο, προς διασφάλιση των βασικών αναγκών των ανηλίκων.

Σύζυγοι που διαζεύγονται ή τελούν υπό διάσταση, παραμένουν υπόχρεοι για τη διατροφή των τέκνων τους. Όπου η λογική και η έμφυτη μητρική ή πατρική αγάπη πρυτανεύουν οι σύζυγοι δεν διασταυρώνουν τα ξίφη τους, ούτε αναλώνουν τις δυνάμεις τους στα Δικαστήρια, αλλά αντίθετα τις ενώνουν χάριν της ευημερίας των παιδιών. Αυτό στην ουσία ως θέμα κοινής λογικής, σημείωσε και το Δικαστήριο, στην απόφαση του ότι η επιμονή των διαδίκων να λύνουν τις διαφορές τους δικαστικώς αντί φιλικώς, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι «ανά πάσα στιγμή εν απουσία σχετικού διατάγματος, δυνατόν να οδηγήσει τον Καθ' ου η αίτηση, να σταματήσει να καταβάλλει τα έξοδα διατροφής των ανηλίκων» με τραγικές συνέπειες. Ακόμη και η υποβολή και επιμονή στην παρούσα έφεση υποδεικνύει εγγενώς την εν δυνάμει αμφισβήτηση της υποχρέωσης συνέχισης της διατροφής χωρίς δικαστικό διάταγμα.»

Ως προς τους ισχυρισμούς του ότι καλύπτει ήδη κάποια από τα έξοδα των παιδιών και ότι καταβάλλει ανελλιπώς από τη διάσταση το ποσό των €300 μηνιαίως, ισχυρισμός που δεν αμφισβητείται από την αιτήτρια, σημειώνω ότι αυτοί θα ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό των αναδρομικών ποσών διατροφής. Διευκρινίζω όμως εξ' αρχής ότι, τυχόν αποδείξεις που κατέθεσε ο καθ' ου η αίτηση οι οποίες αφορούν πληρωμές που έγιναν πριν από την καταχώριση της παρούσας αίτησης δεν δύναται να συνυπολογιστούν, εφόσον δεν αφορούν την επίδικη περίοδο. Η ισχύς ενός διατάγματος διατροφής ανατρέχει πίσω στο χρόνο μέχρι και την ημερομηνία καταχώρισης της αίτησης και σε καμία περίπτωση πριν από αυτήν.

Έχοντας όλα τα πιο πάνω κατά νου, θα προβώ κατωτέρω στον εντοπισμό και καθορισμό των κονδυλίων που απαιτούνται για την κάλυψη του συνόλου των εξόδων των δύο ανήλικων τέκνων των διαδίκων.

A. Διατροφή

Στον αναλυτικό πίνακα των εξόδων των παιδιών που κατέθεσε η αιτήτρια (τεκμήριο 11) καθορίζει τα έξοδα διατροφής τους στο ποσό των €320 μηνιαίως, ποσό το οποίο περιλαμβάνει αγορές από υπεραγορά, φούρνο και έτοιμα φαγητά. Προς απόδειξη των ισχυρισμών της κατέθεσε ως **τεκμήρια 11xiii και 11xiv** δέσμη σχετικών αποδείξεων.

Όπως ανέφερα, η θέση του καθ' ου η αίτηση είναι ότι τα έξοδα των παιδιών παρουσιάζονται διογκωμένα και ότι το ποσό των €600 είναι υπεραρκετό για να τα καλύψει, θέση η οποία δεν θα επαναλαμβάνεται κατά την εξέταση ενός εκάστου κονδυλίου.

Είναι σημαντικό όμως να επαναληφθεί ότι κονδύλια που αφορούν μεταξύ άλλων και τη σίτιση των παιδιών, δεν είναι δυνατό να υπολογίζονται μέχρι και το τελευταίο σεντ, ούτε αναμένεται η απόδειξη τους με περισσή αυστηρότητα όπως η αιτήτρια επιχειρεί να πράξει.

Αδιαμφισβήτητα τέτοια έξοδα παρουσιάζουν διακυμάνσεις και δεν είναι σταθερά κάθε μήνα. Τα δε τεκμήρια που κατέθεσε η αιτήτρια για να αποδείξει τους ισχυρισμούς της αναπόφευκτα αφορούν και δικές της ανάγκες. Το Δικαστήριο σε κάθε περίπτωση εξετάζει το εύλογο των κονδυλίων και καταλήγει σε ένα λογικό και εύλογο υπό τις περιστάσεις ποσό για την κάλυψη της κάθε ανάγκης, χωρίς να είναι αναγκαίος ούτε ο ακριβής σε κλάσμα προσδιορισμός της συνεισφοράς των υπόχρεων σε αυτά.

Στη βάση όλων των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία των παιδιών, κρίνω ότι το ποσό που η αιτήτρια ισχυρίζεται ότι ξοδεύει κάθε μήνα για τη σίτιση των παιδιών είναι λογικό και ικανοποιητικό, δηλαδή **€160** για κάθε παιδί.

Β. Ένδυση και Υπόδηση

Για τις ανάγκες ένδυσης και υπόδησης και των δύο παιδιών, η αιτήτρια ισχυρίζεται ότι απαιτείται το ποσό των €100 μηνιαίως.

Η ανάγκη ένδυσης και υπόδησης στην οποία αδιαμφισβήτητα περιλαμβάνεται και η αγορά σχολικού ρουχισμού είναι δεδομένη, καθημερινή και τρέχουσα, εφόσον τα παιδιά μεγαλώνουν και αναπτύσσονται με ραγδαίους ρυθμούς. Με αυτά τα δεδομένα κρίνω ότι το ποσό των **€100** που ισχυρίζεται η αιτήτρια ότι ξοδεύει για τις ανάγκες ένδυσης και υπόδησης τους έχει καθοριστεί σε πολύ λογικά πλαίσια από αυτήν (€50 κάθε παιδί).

Γ. Ιατρικά έξοδα ανηλίκων

Στον αναλυτικό πίνακα που παρέθεσε η αιτήτρια, αναφέρει ότι τα ιατρικά έξοδα των παιδιών κοστίζουν €370 κατ' έτος, δηλαδή περίπου €30 μηνιαίως και για τα δύο παιδιά. Κατέθεσε ως **τεκμήριο** χί σχετικές αποδείξεις. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται και επισκέψεις σε οδοντίατρο για καθαρισμό δοντιών.

Υποδεικνύω αρχικά ότι η εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓΕΣΥ) στην Κύπρο και η παροχή στην ουσία δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από 01/06/2019 καλύπτει κατά ένα μεγάλο μέρος την ανάγκη αυτή. Με δεδομένο ότι τα παιδιά δεν φαίνεται να αντιμετωπίζουν κάποιο συγκεκριμένο πρόβλημα υγείας που να χρήζει συνεχούς ιατρικής παρακολούθησης και θεραπείας, θεωρώ ότι το ποσό των **€30** μηνιαίως και για τα δύο παιδιά είναι λογικό υπό τις περιστάσεις και αρκετό για να καλύψει τις όποιες έκτακτες ανάγκες προκύπτουν καθώς και τις επισκέψεις ρουτίνας σε κάποιο οδοντίατρο (€15 για κάθε παιδί).

Δ. Έξοδα ανήλικης Δ

1. Σχολικά έξοδα:

Η αιτήτρια ισχυρίζεται ότι απαιτείται μηνιαίως το ποσό των €15 για τα σχολικά έξοδα της Δ. Προς απόδειξη των ισχυρισμών της κατέθεσε ως **τεκμήριο 11iv**, αποδείξεις πληρωμής προς το Σύνδεσμο Γονέων του σχολείου στο οποίο φοιτά η ανήλικη, ποσό που όπως προκύπτει αφορά την επιτήρηση της ανήλικης. Με δεδομένο ότι η επιτήρηση παρέχεται για 10 μήνες κατ' έτος, αυτή κοστίζει μηνιαίως **€12.5**, ποσό το οποίο λαμβάνεται υπόψη στα συνολικά έξοδα της Δ.

2. Εκδρομές- Ψυχαγωγία- Διοργάνωση Γενεθλίων:

Η αιτήτρια συμπεριλαμβάνει στο μηνιαίο εξοδολόγιο της Δ., το ποσό των €20 για εκδρομές, χωρίς να διευκρινίζει εάν αναφέρεται σε σχολικές εκδρομές ή εκδρομές ψυχαγωγίας. Εν πάση όμως περιπτώσει, είτε το ένα αφορά ή το άλλο, αποτελεί κατά την κρίση μου έκφανση της ίδιας ανάγκης των παιδιών, αυτήν της ψυχαγωγίας. Απαιτείται επίσης με βάση τον αναλυτικό πίνακα το ποσό των €350 κατ' έτος, €30 δηλαδή περίπου μηνιαίως για τη ψυχαγωγία και για τη διοργάνωση των γενεθλίων της ανήλικης. Προς τούτο κατέθεσε ως **τεκμήριο 11v**, απόδειξη πληρωμής παιδικού πάρτι για το ποσό των €350.

Έχοντας ως δεδομένη την ανάγκη των παιδιών να ψυχαγωγούνται με διάφορους τρόπους και ταυτόχρονα να κοινωνικοποιούνται με άλλα άτομα της ηλικίας τους, να λαμβάνουν μέρος σε διάφορες δράσεις και εκδηλώσεις του σχολικού τους περιβάλλοντος και να περνούν χρόνο με τους φίλους τους, εκτός της οικίας τους αλλά και να γιορτάζουν τα γενέθλια τους με αυτούς, κρίνω ως λογικό το ποσό των **€50** που η αιτήτρια ισχυρίζεται ότι απαιτείται, ποσό το οποίο λαμβάνεται υπόψη στα συνολικά έξοδα της Δ.

3. Μαθήματα Αγγλικών

Τα μαθήματα Αγγλικών της ανήλικης Δ. κοστίζουν €50 μηνιαίως. Η αιτήτρια κατέθεσε ως **τεκμήριο vi** σχετικές αποδείξεις. Με δεδομένο ότι τα μαθήματα Αγγλικών γίνονται για 10 μήνες το χρόνο, αυτά κοστίζουν μηνιαίως €33.33, έστω **€33**, ποσό το οποίο λαμβάνεται υπόψη στα συνολικά έξοδα της Δ.

4. Ζωγραφική

Από το **τεκμήριο vii** που κατέθεσε η αιτήτρια, προκύπτει ότι τα μαθήματα ζωγραφικής της Δ. κοστίζουν €55 μηνιαίως. Με δεδομένο ότι αυτά γίνονται για 10 μήνες το χρόνο, αυτά κοστίζουν μηνιαίως €45.8, έστω **€46**, ποσό το οποίο λαμβάνεται υπόψη στα συνολικά έξοδα της Δ.

5. Αναγνωστήριο

Το απογευματινό αναγνωστήριο που παρακολουθεί η ανήλικη Δ. κοστίζει €185 μηνιαίως. Αυτό προκύπτει τόσο από το **τεκμήριο 11viii** που κατέθεσε η αιτήτρια όσο και από τα **τεκμήρια 15** και **16** που κατέθεσε ο καθ' ου η αίτηση. Με δεδομένο ότι η φοίτηση σε αυτό διαρκεί 10 μήνες κατ' έτος, το κόστος αναλογικά ανέρχεται σε €154.16, έστω **€154**, ποσό το οποίο συνυπολογίζεται στα συνολικά έξοδα της Δ.

E. Έξοδα ανήλικης A.

1. Νηπιαγωγείο

Το νηπιαγωγείο της ανήλικης Α. κοστίζει σύμφωνα με την αιτήτρια €280 μηνιαίως. Προς τούτο κατέθεσε ως **τεκμήριο ix** σχετικές αποδείξεις, από τις οποίες προκύπτει ότι η ανήλικη φοιτά σε αυτό και τον Ιούλιο, η φοίτηση δηλαδή διαρκεί 11 μήνες κατ' έτος. Με αυτό ως δεδομένο, συνυπολογίζεται στο μηνιαίο εξοδολόγιο της ανήλικης Δ. το ποσό των €256.66, έστω **€257** μηνιαίως.

2. Φαρμακείο (γάλα, πάνες, κρέμες κτλ)

Σύμφωνα με την αιτήτρια, απαιτείται το ποσό των €100 μηνιαίως για διάφορες αγορές από φαρμακείο, όπως γάλα, πάνες και κρέμες. Το **τεκμήριο x** που κατέθεσε η αιτήτρια σε καμία περίπτωση δεν δικαιολογεί το πιο πάνω ποσό το οποίο είναι κατά την κρίση μου έκδηλα υπερβολικό. Δεν μου διαφεύγει ότι η ηλικία της Α. πέραν από τα φάρμακα τα οποία έχουν ήδη εξεταστεί στο κονδύλι των ιατρικών εξόδων, απαιτεί την αγορά διάφορων προϊόντων από φαρμακείο, όπως πάνες, μωρομάντηλα, γάλα, κτλ, προϊόντα τα οποία μπορεί κάποιος να προμηθευτεί και από υπεραγορές. Για την κάλυψη της ανάγκης αυτής κρίνω ως εύλογο το ποσό των **€40** μηνιαίως.

Με βάση όλα όσα έχω αναφέρει, αποτελεί εύρημα του Δικαστηρίου ότι το συνολικό μηνιαίο ποσό που απαιτείται για την κάλυψη των εξόδων διατροφής, συντήρησης και εκπαίδευσης

της ανήλικης Δ. ανέρχεται στο ποσό των €520.5 μηνιαίως και της ανήλικης Α. €522. Συνολικά δηλαδή και για τα δύο παιδιά απαιτείται το ποσό των €1.042,5, έστω **€1.043**.

Το ποσό αυτό θα πρέπει να τα επωμιστούν οι διάδικοι, ο κάθε ένας ανάλογα με τις δυνάμεις του. Όπως έχω ήδη αναφέρει, η εισοδηματική ικανότητα της αιτήτριας έχει καθοριστεί στο ποσό των €800- €900 μηνιαίως (έστω €850 για σκοπούς της παρούσας απόφασης) και του καθ' ου η αίτηση τουλάχιστον στο ποσό των €3.000. Έτσι, η συνεισφορά του καθ' ου η αίτηση στα μηνιαία έξοδα διατροφής και συντήρησης των τέκνων του καθορίζεται στο ποσό των **€810** μηνιαίως.

Οι διάδικοι συμφωνούν ότι ο καθ' ου η αίτηση καταβάλλει ήδη στην αιτήτρια το ποσό των €300 μηνιαίως. Ο καθ' ου η αίτηση ισχυρίζεται επίσης ότι καλύπτει και άλλα έξοδα των παιδιών. Προς απόδειξη των ισχυρισμών του κατέθεσε ως **τεκμήρια 15 και 16** αποδείξεις πληρωμής του ιδιωτικού Φροντιστηρίου της ανήλικης Δ. Συνεπώς τα ποσά που ο καθ' ου η αίτηση κατέβαλε και εμπίπτουν μέσα στην επίδικη περίοδο (από την καταχώριση της αίτησης και μετέπειτα), θα αφαιρεθούν από το αναδρομικό ποσό διατροφής. Έτσι, πέραν του ποσού των **€6.000** (€300 x 20 μήνες) θα αφαιρεθούν επίσης τα ακόλουθα ποσά:

- €117, απόδειξη Ιδιωτικό Φροντιστήριο Φιλομάθεια ημερομηνίας 20.09.2021 (τεκμήριο 15).
- €276, απόδειξη Ιδιωτικό Φροντιστήριο Φιλομάθεια ημερομηνίας 25.09.2020 (τεκμήριο 16).
- €210, απόδειξη Ιδιωτικό Φροντιστήριο Φιλομάθεια ημερομηνίας 21.10.2020 (τεκμήριο 16).
- €224, απόδειξη Ιδιωτικό Φροντιστήριο Φιλομάθεια ημερομηνίας 11.11.2020 (τεκμήριο 16).

Σύνολο: **€827**

Με βάση όλα τα ανωτέρω εκδίδονται τα ακόλουθα διατάγματα:

1. Εκδίδεται διάταγμα με το οποίο διατάσσεται ο καθ' ου η αίτηση όπως καταβάλλει στην αιτήτρια από 01.04.2022 και την 1^η ημέρα κάθε επόμενου μήνα, το ποσό των €810 μηνιαίως ως συνεισφορά του για τη διατροφή και συντήρηση των ανήλικων τέκνων του Δ. και Α.

2. Εκδίδεται διάταγμα, με το οποίο διατάσσεται ο καθ' ου η αίτηση όπως καταβάλει το συνολικό ποσό των €9.373, ως εφάπαξ οφειλόμενη αναδρομική διατροφή από τον καθ' ου η αίτηση για τη διατροφή και συντήρηση των ανήλικων τέκνων του Δ. και Α., για την περίοδο από 01.08.2020 μέχρι 31.03.2022.

[(Μήνες αναδρομικής διατροφής (20) x ποσό μηνιαίας διατροφής (€810) = €16.200

€16.200 - €6.827 (ποσό που ο καθ' ου η αίτηση ήδη έχει καταβάλει)]

Ένεκα της συσσώρευσης μεγάλου ποσού αναδρομικής διατροφής και επειδή εξακολουθεί να υφίσταται η υποχρέωση του καθ' ου η αίτηση να καταβάλλει το ποσό των €810 μηνιαίως ως διατροφή για τα ανήλικα τέκνα του, κρίνω ορθό και δίκαιο όπως δοθεί στον καθ' ου η αίτηση περίοδος χάριτος 6 μηνών από σήμερα προς πλήρη συμμόρφωση με το πιο πάνω διάταγμα.

Συνακόλουθα, το ποσό των €9.373, που αφορά τις οφειλόμενες διατροφές για την περίοδο από 01.08.2020 μέχρι 31.03.2022, ο καθ' ου η αίτηση οφείλει να το καταβάλει άμεσα, με 6 μήνες χάρη από σήμερα.

Τα έξοδα, όπως θα υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή και εγκριθούν από το Δικαστήριο, επιδικάζονται υπέρ της αιτήτριας και εναντίον του καθ' ου η αίτηση.

(Υπ.)

Σ. Νεοφύτου, Δ.

ΠΙΣΤΟΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΤΗΣ